

Nokian lausunto Suomen avaintavoitteista EU-vaalikaudelle 2024–2029 (E58/2023 vp)

Nokia Oyj kiittää mahdollisuudesta lausua Suomen avaintavoitteita EU:n strategiseen agendaan ja tulevan komission ohjelmaan vaikuttamiseksi.

Nokia on suomalainen teknologiayhtiö, jonka kehittämää teknologiaa käytetään käytännössä kaikilla mantereilla. Euroopalla on Nokialle tärkeä merkitys: Eurooppa on paitsi Nokian kotipaikka, niin se on myös Nokian suurin markkina-alue (yli neljännes myynnistä), jossa työskentelee yli 40% Nokian henkilöstöstä. Suomessa Nokialla on toimipisteet Espoossa, Tampereella ja Oulussa.

Jaamme E-kirjeessä todetun lähtökohdan Euroopan unionista Suomen tärkeimpänä poliittisena ja taloudellisenä viitekehyksenä ja arvoyhteisönä. Kirjeessä kuvattu aktiivinen vaikuttaminen tavoitteena globaalisti vahva ja toimintakykyinen unioni, joka edistää jäsenvaltioidensa ja kansalaistensa turvallisuutta, hyvinvointia ja taloudellisia etuja, on tärkeä ohjenuora Suomen EU-vaikuttamistyölle. Kirjeessä esitetyt pitkän aikavälin tavoitteet ovat ymmärrettävästi yleisluontoisia ja toivomme, että tarkempia toimia valmistellaan vuorovaikutuksessa elinkeinoelämän kanssa.

Painotamme lausunnossamme avaintavoitteiden taloudellista kilpailukykyä koskevia osia ymmärtäen ja korostaen tavoitteiden keskinäisriippuvuutta: unionin taloudellinen kilpailukyky on edellytys turvallisuuden, ympäristötavoitteiden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Vastaavasti mm. rauha, ihmis- ja perusoikeuksien turvaaminen ja luonnon monimuotoisuus ovat taloudellisen kilpailukyvyn perusedellytyksiä.

Strateginen kilpailukyky

Esityksessä on kiitettävästi kuvattu Suomen kannalta keskeiset kilpailukykypolitiikan haasteet, joita ovat riippuvuuksien uudelleenarviointi sekä koveneva globaali kilpailu investoinneista, osaavasta työvoimasta, teknologisesta johtajuudesta ja raaka-aineista.

Koronakriisi laukaisi Euroopassa historiallisen elvytysprojektin, jossa jäsenmaille avautui mahdollisuus kehittää kilpailukykyään. Ohjelma ei valitettavasti ole merkittävästi vahvistanut Euroopan strategista kilpailukykyä tuen kohdistuessa usein vain muodollisesti ohjelman tavoitteiden mukaisesti vauhdittamaan digitaalista transformaatiota, vihreää siirtymää ja Euroopan kilpailukykyä. Esimerkkinä Suomen ohjelman osalta kilpailukyvyn kannalta kriittisten kärkiteknologioiden (mikropiirit, tekoäly, kvanttilaskenta ja 5G/6G) kehittämiseen kohdistui vain noin 1% jaettavissa olevasta tuesta.

Lähtökohta EU:n strategisen kilpailukyvyyn lujittamiseen on haastava, sillä Euroopan kilpailukyky ja tuottavuus on jäänyt kilpailijoistaan jälkeen: Euroopan talous on viimeisen 15 vuoden aikana kasvanut merkittävästi kilpailijoitaan hitaammin ja samassa ajassa Euroopan osuus Fortune 500 -yhtiöistä on miltei puolittunut. Murrosteknologioiden soveltaminen ja niiden kehitys avaa kuitenkin Suomelle ja Euroopalle tilaisuuden kuroa kiinni avautunutta kilpailukykykuilua.

Eurooppalaisen kilpailukyvyyn kehittämässä tulisi huomioida seuraavat tavoitteet:

1. Eurooppa teknologian kehittäjänä

Euroopan Unionin tulee aktiivisin toimin houkutella kansainvälisesti kilpailukykyisiä investointeja vahvistamalla yritysten edellytyksiä korkean tason tutkimus- ja tuotekehitystyöhön. Tämän tavoitteen perusedellytyksenä on TKI-työn tuloksien kaupallistamisen edellytysten parantaminen EU:n sisämarkkinalla ja maailmanmarkkinoilla.

Euroopan tulee tavoitella globaalia johtajuutta teknologisilla vahvuusalueillaan mm. viestintäteknologiassa, joka on yksi merkittävä digitaalisen ja vihreän talouden ajuri. Vastatakseen Yhdysvaltojen ja Kiinan mittaviin valtiontukiin, EU:n tulee tehostaa tuki-instrumenttejaan ja parantaa niiden kohdentamista. Vihreä siirtymä on mahdollisuus teollisuuden uudistumiseen ja sen potentiaalin valjastamiseksi Suomen tulee varmistaa, että Suomen vahvuusalueilla olevat teknologiat huomioidaan EU:n kestävän rahoituksen luokittelujärjestelmässä (taksonomia).

Suomen tulee kannustaa EU:ta asettamaan Suomen kansallista TKI-tiekarttaa vastaava tavoite TKI-intensiteetin nostamiseksi (esim. 3%/bkt). Työllistämisen ja investointien houkuttelussa on myös olennaista varmistaa osaavan työvoiman sekä puhtaan ja hinnaltaan kilpailukykyisen energian saatavuus. Korkean teknologian alalla kilpailu osaajista on maailmanlaajuista ja työvoimaa on houkuteltava myös EU:n ulkopuolelta. Tämä edellyttää Euroopan vetovoimatekijöiden vahvistamista. Euroopan vahva tiede- ja tutkimuspohja on Euroopan kaupallisen menestyksen avaintekijä ja sen osalta tulee noudattaa Euroopan komission periaatetta tutkimustiedon avoimuudelle: ”Niin avointa kuin mahdollista, niin suljettua kuin välttämätöntä.”

Yksittäisenä eurooppalaisen teknologian kaupallistamista vaikeuttavana valitettavana ajankohtaisena toimenä nostamme komission asetusehdotuksen koskien standardin kannalta olennaisia patentteja (ns. essentiaalipatentteja). Asetuksen vahvistamisella olisi merkittävä negatiivinen vaikutus 5G- ja 6G-teknologioiden kehittämiseen edellytyksiin Suomessa ja Euroopassa, joten sen valmistelu tulisi aloittaa kokonaan alusta. Kaikkiaan EU-säätelyssä tulisi pyrkiä hallinnollisen taakan keventämiseen ja säännellä vain kun se on perusteellisen vaikutusarvion pohjalta perusteltua ja välttämätöntä.

2. Sisämarkkinat ja kauppapolitiikka

Suomi on arvoketjuista riippuvainen avotalous, joka tarvitsee niin vientiä, tuontia kuin investointeja. EU:n kauppapolitiikan lähtökohtana tulee siten olla yritysten markkinoillepääsyn ja terveen kilpailun edistäminen. Tässä tärkeänä tavoitteena on myös Eurooppalaisen johtajuuden vaaliminen globaalien standardien kehittämisessä.

Luotettava ja vahva digitaalinen infrastruktuuri on edellytys teollisuuden uudistumiselle ja EU:n digitaalisen sisämarkkinan tiivistämiselle. Eurooppa on jäänyt verrokeistaan jälkeen viestintäverkkojen rakentamisessa. Asian korjaamiseksi EU:n tulisi vahvistaa unionin taajuuskoordinaatiota, edistää verkkoinfran investointiedellytyksiä mm. helpottamalla Eurooppalaisten operaattorien yhdistymistä sekä kehittää harkitusti kohdistettua rahoitusta uuden sukupolven viestintäverkkojen rakentamiseen.

Kansainvälisessä kaupassa Suomen tulee edistää kaupan esteiden poistamista ja tukea Eurooppalaisen teknologian vientiä mm. kehittämällä EU:n Global Gateway -hankerahoitusta tukemaan olemassa olevia kansallisia viennin rahoitusmuotoja.

Suomen ja EU:n tulee toimia aktiivisesti saman mielisten maiden kanssa mm. tieteellisen yhteistyön, yhteisten käytäntöjen ja tuki-instrumenttien kehittämiseksi. EU:n ja Yhdysvaltojen kauppa- ja teknologianeuvoston (Trade and Technology Council, TTC) työ on tästä tärkeänä esimerkkinä.

Kunnioittavasti,

Nokia Oyj
Karol Mattila
Yhteiskuntasuhdejohtaja